

In deze nieuwsbrief:

Bedrijfsvoering	
Wijziging pachtnormen per 1 juli 2022	3
Fiscaal	
Landbouwer moet afrekenen over waardeaan- groei landbouwgrond	6
GLB	
Aanmelding deelname nieuwe GLB	1
Wijzigingen EA-vanggewassen doorgeven	2
Aandachtspunten EA-vanggewassen	2
Simulatietool eco-regelingen	4
Extra GLB-steun voor varkens- en pluimvee- houders met grond	5
Juridisch	
Fosfaatrechten in pachtverhoudingen	4
CBb verlaagt mestboete wegens draagkracht	5
Mestwetgeving	
Akkerranden en het mestbeleid	5
Vanggewas na maïs op zand- en lössgrond	6
Ruimtelijke ordening en milieu	
Stikstofbeleid	1
Belangrijke data	6

Stikstofbeleid

Het kabinet maakte op 10 juni in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) haar aanpak voor het stikstofprobleem bekend. Doel van de aanpak is het verminderen van de stikstofuitstoot in 2030 met 50%. Op een stikstofkaart werd per gebied aangegeven welke reductie in dit gebied behaald moet worden. De provincies moeten voor 1 juli 2023 aangeven hoe per gebied de gestelde doelen bereikt kunnen worden.

De kabinetsaanpak en vooral de stikstofkaart hebben begrijpelijk en niet ten onrechte tot veel commotie geleid. De reductiedoelen zijn zeer ambitieus, terwijl de land- en tuinbouw de ammoniakuitstoot sinds 1990 al met 66% heeft verminderd. De doelen hebben een enorme impact op de toekomst van agrarische bedrijven, hun gezinnen en het gehele platteland.

Het is belangrijk om voor ogen te houden dat de kabinetsaanpak niet voor elk bedrijf dezelfde gevolgen heeft. Het gaat uiteindelijk om de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied. Een grote veehouderij op korte afstand van een dergelijk gebied heeft een veel

groter effect dan een klein bedrijf ver van dit gebied. Dit is niet in de stikstofkaart meegenomen, daarom moeten de provincies per gebied bekijken hoe de reductie het beste gerealiseerd kan worden.

Bij veel landbouwers heerst het beeld dat het kabinet met de aanpak grond wil verkrijgen om daarop woningen te bouwen. In reactie op de commotie heeft het kabinet aangegeven dat grond die in het kader van het NPLG wordt verworven niet voor woningbouw of andere vormen van bedrijvigheid gebruikt zal worden.

Een individueel bedrijf heeft de keuze uit extensiveren, innoveren, verplaatsen of beëindigen. Dit wordt door het Rijk ondersteund met subsidies.

De conceptregelingen voor de beëindiging van bedrijven (zie vorige nieuwsbrief) zullen voor velen niet passend zijn. Dat hoeft niet te gelden voor bedrijven die voor radicale veranderingen staan, zoals bijvoorbeeld bedrijven zonder opvolger. Voor hen zijn deze regelingen of delen van de regelingen mogelijk wel bruikbaar. Omdat het nog conceptregelingen zijn is behoedzaam handelen zeer op zijn plaats. Schroom niet om tijdig te overleggen.

Transitiefonds

Voor de uitvoering van de aanpak stelt het kabinet eenmalig € 25 miljard beschikbaar tot 2035. Hiervan is 70% beschikbaar voor de opkoop van bedrijven en de financiële afwaardering van grond en 20% voor het bieden van toekomstperspectief voor de blijvers.

Aanmelding deelname nieuwe GLB

Voorafgaand aan elk aanvraagjaar zal men zich moeten aanmelden voor deelname. Voor 2023 moet dit gebeuren tussen 1 december 2022 en 31 januari 2023. Daarbij moeten de volgende gegevens doorgegeven worden:

- aanmelden voor deelname regelingen:
 - basispremie;
 - extra betaling voor de eerste 40 hectares;
 - extra betaling voor jonge landbouwers;
 - eco-regeling;
 - zeldzame huisdierrassen;
- voorlopig areaal en bouwplan;
- opgave eco-activiteiten die men wil gaan uitvoeren.

Naast de aanmelding zijn er nog twee andere stappen in het aanvraagproces:

- indienen Gecombineerde opgave (uiterlijk 15 mei 2023);
- indienen definitieve aanvraag (tussen 15 oktober en 30 november 2023).

Let op!

- Wanneer er niet tijdig een aanmelding wordt gedaan, heeft men dus geen recht op GLB-subsidies.
- Denk aan het tijdig plannen/regelen van bedrijfs-overdrachten.

Wijzigingen EA-vanggewassen doorgeven

Vanggewassen kunnen gebruikt worden om te voldoen aan de vergroeningseis 'ecologisch aandachtsgebied (EA)'. Daarvoor moeten in de Gecombineerde opgave de volgende gegevens ingevuld worden:

- Soort vanggewas (cat. 1, 2 of 3);
- Geplande zaaidatum (cat. 1 en 2) of geplande oogstdatum van de hoofdteelt bij onderzaai (cat. 3);
- Gewas (bijvoorbeeld bladrammenas of gele mosterd).

Doorgeven wijzigingen

Wijzigingen in de vanggewassen als volgteelt kunnen tot en met 15 oktober via de Gecombineerde opgave ingediend worden. De volgende wijzigingen moeten doorgegeven worden:

1. Veranderingen in vanggewassen (gewas en/of categorie);
2. Aangepaste inzaaidatum van volgteelten;
3. Veranderingen oogstdatum van het hoofdgewas;
4. Wisselingen van de percelen die voor vanggewassen gebruikt worden.

Ad 1 Elke wijziging in het vanggewas moet gemeld worden. Bij het gebruik van een mengsel gaat het om het hoofdbestanddeel hiervan.

Ad 2 De inzaaidatum is van belang voor de verplichte instandhoudingsperiode van acht weken. Het doorgeven van deze datum kan niet met terugwerken de kracht. Indien de werkelijke inzaaidatum na de opgegeven verwachte datum ligt, moet dit uiterlijk op de dag van inzaai doorgegeven worden. Wanneer de werkelijke inzaaidatum later is dan de opgegeven datum, moet een nieuwe verwachte inzaaidatum doorgegeven worden.

Ad 3 De oogstdatum is van belang voor de verplichte instandhoudingsperiode van acht weken. Het doorgeven van deze datum kan niet met terugwerkende kracht. Indien de werkelijke oogstdatum na de opgegeven verwachte datum ligt, moet de gewijzigde datum uiterlijk op de dag van oogst doorgegeven worden. Wanneer de werkelijke oogstdatum later is dan de opgegeven datum, moet een nieuwe verwachte oogstdatum doorgegeven worden.

Ad 4 EA-vanggewassen mogen op een ander perceel geteeld worden dan bij de originele aanvraag is vermeld. Dit 'andere' perceel moet wel opgegeven zijn bij de oorspronkelijke aanvraag. Op deze wijze kan echter geen extra EA opgegeven worden. Dit telt namelijk niet meer mee bij de beoordeling van de aanvraag. Het is niet verplicht een perceel waarop uiteindelijk geen EA-vanggewas geteeld wordt, anders dan opgegeven in de originele aanvraag, terug te trekken, maar dit is wel raadzaam.

Aandachtspunten EA-vanggewassen

Bij de teelt van EA-vanggewassen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan.

Algemene voorwaarden

Voor EA-vanggewassen gelden de volgende algemene voorwaarden:

- Het vanggewas moet uiterlijk 15 oktober ingezaaid worden en minimaal acht weken in stand worden gehouden;
- Bij vanggewassen van de categorieën 1 (vanggewassen algemeen) en 2 (aaltjesbestrijding) moet een mengsel van minimaal twee toegestane soorten gebruikt worden;
- De originele etiketten en aankoopbewijzen van het zaaizaad moeten minimaal vijf jaar bewaard worden en getoond kunnen worden bij een controle.

Voorwaarden hoeveelheid zaaizaad

Er moet voldaan worden aan de volgende twee voorwaarden wat betreft de hoeveelheid zaaizaad:

- Er moet minimaal 75% van de aanbevolen hoeveelheid zaaizaad gebruikt worden. Een lijst is te vinden op de website van RVO;
- Het vanggewas moet de bodem zichtbaar bedekken.

Geen gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is niet toegestaan vanaf het oogsten van het hoofdgewas tot en met de acht weken dat het vanggewas minimaal op het land moet staan.

Overmacht

Wanneer als gevolg van overmacht of uitzonderlijke omstandigheden niet aan de voorwaarden kan worden voldaan, moet dit binnen vijftien werkdagen gemeld worden bij RVO om kortingen en/of boetes te voorkomen.

Vanggewassen en het nieuwe GLB

Eén van de mogelijke eco-activiteiten in het nieuwe GLB – ingaande op 1 januari 2023 - is 'Groenbedekking'. Daarvoor moeten percelen tussen 1 januari en 1 maart zichtbaar bedekt zijn. Dit is in te vullen door de vanggewassen van dit jaar te laten staan, mits het gebruikte soort vanggewas ook is toegestaan voor de eco-activiteit 'Groenbedekking'. Dit geldt bijvoorbeeld wel voor bladrammenas en gele mosterd. Volgend voorjaar mag het vanggewas dan voor het onderwerpen niet doodgespoten worden.

Wijziging pachtnormen per 1 juli 2022

Jaarlijks worden de hoogst toelaatbare pachtprizen vastgesteld voor akkerbouw- en grasland, tuinland en agrarische gebouwen en woningen. In juni zijn de normen gepubliceerd, die op 1 juli zijn ingegaan.

Los bouw- en grasland

De nieuwe pachtnormen 2022 voor los bouw- en grasland zijn gebaseerd op de bedrijfsresultaten van grote en middelgrote akkerbouw- en melkveebedrijven in de periode 2016 tot en met 2020, de pachtnormen 2021 op basis van de jaren 2015 tot en met 2019.

Voor de akkerbouw was het jaar 2015 landelijk gezien een jaar met een bovengemiddeld inkomen. In de berekende grondbeloning zijn de uitkomsten van 2015 vervangen door die van 2020, waarin de akkerbouw gemiddeld een lager inkomen boekte. Maar achter deze gemiddelden gaan regionale verschillen schuil die onder meer samenhangen met productieomstandigheden, bouwplan, bedrijfsgroottestructuur en marktomstandigheden.

In de melkveehouderij werd in 2020 gemiddeld een iets hoger inkomen geboekt. Ook in de melkveehouderij zijn er regionale verschillen in hoogte en ontwikkeling van het inkomen, maar minder uitgesproken dan in de akkerbouw.

De pachtnormen 2022 zijn in acht van de veertien pachtprijsgebieden lager dan de pachtnormen 2021. De daling is het grootst voor het Zuidwestelijk akkerbouwgebied (23%). In zes pachtprijsgebieden zijn de pachtnormen 2022 hoger dan die van 2021. De stijging is het grootst in het Centraal veehouderijgebied (17%) en het Hollands/Utrechts weidegebied (12%).

Tabel 1: Nieuwe regionorm, oude regionorm en veranderingpercentage voor los bouw- en grasland.

<i>Pachtprijsgebied</i>	<i>Norm 2022 (€ / ha)</i>	<i>Norm 2021 (€ / ha)</i>	<i>Verander- percentage</i>
Bouwhoek en Hogeland	695	692	0
Veenkoloniën en Oldambt	365	387	-6
Noordelijk weidegebied	511	514	-1
Oostelijk veehouderijgebied	560	573	-2
Centraal veehouderijgebied	518	442	17
IJsselmeerpolders	1.245	1.318	-6
Westelijk Holland	400	413	-3
Waterland en Droogmakerijen	232	230	1
Hollands/Utrechts weidegebied	715	639	12
Rivierengebied	650	626	4
Zuidwestelijk akkerbouwgebied	365	471	-23
Zuidwest-Brabant	839	856	-2
Zuidelijk veehouderijgebied	530	533	-1
Zuid-Limburg	607	557	9

Los tuinland

In tabel 2 staan de pachtnormen voor de twee pachtprijsgebieden voor los tuinland vermeld. In zowel Westelijk Holland als de Rest van Nederland zijn de pachtnormen fors gestegen. De samenstelling van de tuinbouwsector in beide gebieden verschilt sterk en daardoor ook de pachtnormen. In 'Westelijk Holland' is het merendeel bloembollenbedrijf, in 'Rest van Nederland' zijn boomkwekerijen in de meerderheid.

Tabel 2: Nieuwe regionorm, oude regionorm en veranderingpercentage voor los tuinland.

<i>Pachtprijsgebied</i>	<i>Norm 2022 (€ / ha)</i>	<i>Norm 2021 (€ / ha)</i>	<i>Verander- percentage</i>
Westelijk Holland *)	5.094	4.496	13
Rest van Nederland	3.598	3.024	19

*) excl. boomkwekerij in het landbouwgebied Boskoop en Rijnveld

Agrarische bedrijfsgebouwen

De hoogst toelaatbare pachtprizen voor agrarische bedrijfsgebouwen en de pachtprijs voor bestaande overeenkomsten worden verhoogd met 2,79%, gelijk aan de gemiddelde bouwkostenindex over de periode 2017-2021.

Tabel 3: Hoogst toelaatbare pachtprijs in euro's per hectare voor bedrijfsgebouwen in 2022, afhankelijk van doelmatigheid gebouwen.

Doelmatigheid	Aard bedrijf		
	Akker- bouw (€ / ha)	Melk- vee (€ /ha)	Overig (€ / ha)
Nieuw	527	1.356	816
Zeer goed	415	1.067	642
Goed	316	815	490
Redelijk	233	598	360
Matig	163	416	251
Slecht	94	251	143

Agrarische woningen

De maximale pachtverhoging voor agrarische woningen met pachtovereenkomsten van vóór 1 september 2007 stijgt met het percentage volgens het huurprijsbeleid woonruimte. De maximale pachtverhoging per 1 juli 2022 bedraagt 2,3% (inflatie van 1 december 2020 tot 1 december 2021).

Aanpassing pachtprizen

De regionormen en veranderpercentages zijn van toepassing op reguliere pacht, geliberaliseerde pacht langer dan zes jaar en andere pachtvormen waarvoor pachtprijsbescherming geldt. De verpachter kan de nieuwe pachtprijs met ingang van het eerstvolgende pachtjaar na 1 juli in rekening brengen.

Fosfaatrechten in pachtverhoudingen

Op 26 maart 2019 oordeelde het gerechtshof dat de fosfaatrechten in beginsel van de pachter zijn, maar dat onder bepaalde omstandigheden de verpachter een aanspraak heeft. Dit is het geval als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- tussen verpachter en pachter bestond op 2 juli 2015 een reguliere pachtovereenkomst of een geliberaliseerde pachtovereenkomst die bij het aangaan 12 jaar of langer duurde;
- het betreft hoevepacht of pacht van minimaal 15 ha grond of pacht van een gebouw; het gebouw moet specifiek zijn ingericht voor de melkveehouderij en voor de uitoefening daarvan noodzakelijk zijn en door de verpachter ten behoeve van het bedrijf van de pachter aan de pachter ter beschikking zijn gesteld;
- de fosfaatrechten worden voor 50% toegerekend aan de gebouwen en voor 50% aan de grond die de pachter op 2 juli 2015 ten behoeve van het gehouden vee ten dienste stonden en naar verhouding toegerekend aan het gepachte;

- de verpachter dient aan de pachter 50% van de marktwaarde van de over te dragen fosfaatrechten per datum einde pachtovereenkomst te betalen.

De laatste tijd zijn er meerdere rechterlijke uitspraken gedaan over de vraag of de verpachter aanspraak kon maken op een deel van de fosfaatrechten bij beëindiging van de pachtovereenkomst.

Zaak 1

Sinds 2000 gold tussen pachter en verpachter een hoevepachtovereenkomst. De pachter had destijds het melkquotum en pachtersinvesteringen overgenomen van de afgaande pachter. Tevens had hij het verpachtersaandeel in het met het gepachte samenhangende melkquotum van verpachter gekocht. In april 2017 werd de pachtovereenkomst beëindigd.

Het hof oordeelde dat het feit dat de pachter volledig eigenaar was van het melkquotum, niet betekende dat de verpachter afstand had gedaan van eventueel later toe te kennen productierechten.

Ook de argumenten dat bij de toekenning van fosfaatrechten de pachtovereenkomst al was beëindigd en de bedrijfsgebouwen niet specifiek waren ingericht voor de melkveehouderij – de pachter had de stalrichting en alle benodigdheden om melkvee te houden zelf bekostigd - baatten de pachter niet. Het hof zag geen reden af te wijken van de uitgangspunten in het arrest van 26 maart 2019.

Zaak 2

Een pachter pachtte voor zijn melkveebedrijf, sinds 1991 bijna 18 ha los land, dat onderdeel uitmaakte van een landgoed. In 2000 waren twee nieuwe pachtovereenkomsten gesloten voor hetzelfde areaal. Een deel van het landgoed was namelijk onder de Natuurschoonwet (NSW) gerangschikt en in eigendom overgedragen aan een BV. Vanaf 2000 pachtte de pachter via de ene pachtovereenkomst bijna 8 ha van de BV en via de andere overeenkomst ruim 10 ha van de enige aandeelhouder van de BV in privé.

Het hof zag in dit geval geen aanleiding om de twee pachtovereenkomsten op te tellen om te komen tot een reguliere pachtovereenkomst van minimaal 15 ha grond. De keuze van verpachter om de verpachte gronden te splitsen was een vrije keuze geweest waarvan hij de gevolgen moest dragen. De situatie bestond al ruim 20 jaar en de (fiscale) gevolgen waren (alleen) aan de verpachter toegekomen. De verpachter had geen aanspraak op de fosfaatrechten.

Zaak 3

In deze zaak had de vader van de pachter een hoevepachtovereenkomst afgesloten. In 1980 was een pachtafhankelijk opstalrecht op een deel van het gepachte gevestigd. Daarop bouwde vader een ligboxenstal. In 2017 werd de pacht beëindigd.

De pachtkamer van de rechtbank oordeelde dat de verpachter recht had op een vergoeding van 50% van de waarde van de fosfaatrechten (25% op basis van de grond en 25% op basis van de gebouwen). De pachter was het hier niet mee eens. Hij vond dat in elk geval bij de berekening van het verpachtersaandeel de ligboxenstal niet zou meetellen.

Het hof gaf de pachter gelijk. Bij een opstalrecht heeft de pachter zelf een eigen gebouw opgericht waarvan hij eigenaar is. De risico's die daaruit voortvloeien zijn voor hem. Dat is een andere rechtsverhouding dan in het geval de ligboxenstal is gepacht. Het verpachtersaandeel in de fosfaatrechten was daarom te hoog vastgesteld. Alvorens een definitieve beslissing te nemen, stelde het hof partijen in de gelegenheid om zich uit te laten over welk percentage van de 50% die aan de gebouwen wordt toegerekend, in de aanspraak van de verpachter kan worden meegenomen.

Simulatietool eco-regelingen

Het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) gaat op 1 januari 2023 in. Een nieuw onderdeel daarvan is de eco-regeling. Door het uitvoeren van eco-activiteiten kan een extra hectarepremie bovenop de basispremie worden verkregen. Het gaat dan om activiteiten op het gebied van klimaat, bodem en lucht, water, landschap en biodiversiteit. Mogelijke activiteiten zijn onder andere rustgewassen, vroeg oogsten rooigewassen, stikstofbindende gewassen, langjarig grasland, kruidenrijk grasland en verlengde weidegang.

Sinds kort is er een simulatietool beschikbaar, waarmee op bedrijfsniveau bekeken kan worden welk effect het uitvoeren van een bepaalde eco-activiteit heeft op de te ontvangen premie. Maak hier gebruik van!

Akkerranden en het mestbeleid

Landbouwers leggen soms (bloemrijke) stroken/akker-randen aan langs bouwland, bijvoorbeeld om aan de verplichting van ecologisch aandachtsgebied te voldoen of omdat de strook onvoldoende productief is voor de teelt van gewassen en zij hier subsidie voor krijgen vanuit het ANLb of de gemeente. Maar wat zijn de gevolgen voor het mestbeleid?

ANLb-akkerrand

Wanneer de strook onder een ANLb-subsidie valt, wordt deze wel aangemerkt als landbouwgrond. De derogatiebeschikking schrijft voor dat de verhoogde norm alleen geldt op percelen die daadwerkelijk bemest worden. Mocht het perceel niet bemest worden, dan mag er voor deze oppervlakte niet gerekend worden met de verhoogde norm. De grond zal wel bemosterd moeten worden voor derogatie en fosfaatdifferentiatie. Wanneer er sprake is van gras, telt de strook wel mee voor de 80%-graslandeis bij derogatie.

Overige stroken

Wanneer een bloemrijke strook zonder ANLb-pakket wordt aangelegd, waarbij dus geen oogst van een gewas plaatsvindt, wordt de grond niet gezien als landbouwgrond voor de Meststoffenwet. Het telt dan niet mee voor de reguliere gebruiksnormen en derogatie. De grond kan wel als natuurgrond meetellen voor de mestverwerkingsplicht en de Wet grondgebonden groei melkveehouderij als vanuit het beheersregime fosfaatgebruik is toegestaan.

CBb verlaagt mestboete vanwege draagkracht

Met name bij overtredingen van de Meststoffenwet worden soms zeer forse boetes opgelegd, die een bedreiging kunnen vormen voor het voortbestaan van het bedrijf. Hoe oordeelt de rechter hierover?

RVO had in 2017 drie mestboetes met een totaal bedrag van € 234.000 opgelegd aan een landbouwer. De boetes kwamen in rechte vast te staan, omdat de landbouwer niet tijdig bezwaar had gemaakt.

In 2019 verzocht de landbouwer om herziening van de boetebesluiten, maar hij had zowel bij RVO als de rechtbank geen succes. Bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven had hij meer succes.

Het College achtte het voldoende aannemelijk dat de opgelegde boetes de financiële draagkracht van de landbouwer ver te boven gingen. Volgens de getroffen betalingsregeling – de landbouwer betaalde € 250 per maand – zou afbetaling van het totale boetebedrag een termijn van ongeveer 78 jaar in beslag nemen. Gelet op de financiële gegevens die aan de getroffen betalingsregeling ten grondslag lagen, was handhaving van de boetes bovendien een bedreiging voor het voortbestaan van het bedrijf van de landbouwer.

Een termijn van 78 jaar vond het College ook geen redelijke termijn. De afwijzing van het verzoek om terug te komen op de boetebesluiten was evident onredelijk.

Volgens RVO beoordeelt zij de financiële draagkracht alleen als een beroep op verminderde draagkracht wordt gedaan. Het College oordeelde echter dat RVO uit eigen beweging de financiële positie van de landbouwer bij de besluitvorming tot het opleggen van een boete moet betrekken.

Het College herriep de boetebesluiten en stelde het totaalbedrag van de boetes vast op het bedrag dat tot op heden door de landbouwer was betaald.

Extra GLB-steun voor varkens- en pluimveehouders met grond

Vanwege de Oekraïne-crisis heeft de Europese Commissie dit jaar de Europese landbouwcrisisreserve voor de eerste keer geactiveerd en is voor Nederland € 8.097.139 beschikbaar gesteld. Het betreft geen extra budget maar bestaande EU-middelen, die bijeen zijn gebracht door inhouding op de directe betalingen. Doel van de inzet van deze reserve, is de voedselzekerheid veilig te stellen en waar mogelijk te bevorderen of marktverstoringen aan te pakken als gevolg van deze crisis.

Er wordt extra GLB-steun verstrekt aan varkenshouders met grond en minimaal 50 varkens en aan pluimveehouders met grond en minimaal 250 stuks pluimvee. Daarmee vloeien de EU-middelen terug naar de ontvangers van directe betalingen in sectoren die het meest getroffen zijn door gestegen kosten, waaronder hogere voerprijzen.

Het gaat om een vast bedrag van € 2.700 per bedrijf als een extra premiebedrag bovenop de reguliere vergroeningspremie van de rechtstreekse betalingen van het Gemeenschappelijk Europees Landbouwbeleid (GLB). De voorwaarde blijft dus dat de betreffende landbouwers de vergroeningsmaatregelen gekoppeld aan de rechtstreekse betalingen toepassen.

De varkens- of pluimveehouder moet in 2022 tijdig een aanvraag hebben ingediend voor rechtstreekse betalingen en er moet aanspraak zijn op een uitbetaling van rechtstreekse betalingen van minimaal € 500 voor subsidiabele hectaren.

De toepassing van het minimale aantal varkens en pluimvee is gebaseerd op de aantallen dieren in de landbouwtelling 2022. Voor varkens betreft dit het aantal dieren in 2021 of op 1 april 2022.

RVO zal op grond van de aanvragen voor de rechtstreekse betalingen van landbouwers in 2022 de betalingen in de maand september verrichten. Men hoeft dit dus niet aan te vragen.

Landbouwer moet afrekenen over waardeangroei landbouwgrond

Een landbouwer exploiteerde een agrarische onderneming met een pluimvee- en een akkerbouwvlak. In 2011 werd het akkerbouwgedeelte gestaakt en de grond verpacht middels kortlopende pachtovereenkomsten. Deze grond bleef hij tot zijn ondernemingsvermogen rekenen. In 2015 werd ook de pluimveetak gestaakt.

De belastinginspecteur was van mening dat over de waardeangroei van de landbouwgronden afgerekend moest worden. Voor de waardestijging in de periode 2011-2015 kon volgens hem geen beroep worden gedaan op de landbouwvrijstelling, omdat de grond niet in eigen bedrijf was gebruikt. De landbouwer was daarentegen van mening dat hij de grond bij het staken van de akkerbouwvlak verplicht had moeten overbrengen naar het privévermogen. Op basis van de zogenoemde foutenleer zou dit hersteld kunnen worden. Daarmee zou de waardestijging onbelast zijn. De belastinginspecteur vond dat er bij een gedeeltelijke staking in 2011 sprake was van keuzevermogen: de landbouwer had de grond mogen overbrengen naar het privévermogen, maar hij kon ook de keuze maken het als ondernemingsvermogen te blijven aanmerken.

Het gerechtshof gaf de inspecteur gelijk. Uit twee arresten van de Hoge Raad uit 1989 en 1999 leidde zij af dat bij gedeeltelijke staking de activa van het gestaakte deel niet als verplicht privévermogen moeten worden aangemerkt. Dit betekende dat de landbouwer de grond ook na 2011 in redelijkheid tot zijn ondernemingsvermogen kon blijven rekenen.

Dit betekent dat de landbouwer zal moeten afrekenen over de waardestijging van de landbouwgronden in de periode 2011-2015.

Vanggewas na maïs op zand- en lössgrond

Op zand- en lössgrond is het verplicht na de teelt van maïs een vanggewas te telen. Er zijn drie mogelijkheden om aan deze verplichting te voldoen:

- onderzaai van gras kort na het zaaien van de maïs;
- direct aansluitend aan de teelt van maïs en uiterlijk op 1 oktober een vanggewas telen;
- uiterlijk 31 oktober een wintergraan (spelt, triticale, wintertarwe, winterrogge of wintergerst) inzaaien, welke het volgende jaar als hoofdteelt wordt ingezet. Dit moet uiterlijk 1 oktober gemeld worden bij RVO.nl. In dit geval hoeft de inzaai niet direct aansluitend plaats te vinden. Wintergraan dat als hoofdteelt wordt gebruikt, mag pas worden geoogst als de korrel deegrijp is. Oogsten als gehele plant silage (GPS) is volgens RVO mogelijk, zolang de korrel maar deegrijp is.

Wanneer gras als vanggewas is ingezaaid, mag dit gebruikt worden als veevoer door beweiding of maaien. Men moet zich dan wel houden aan de regels voor het scheuren van grasland.

Voor alle biologisch geteelde maïs en voor op gangbare wijze geteelde suikermaïs, CCM, korrelmaïs en MKS geldt dat het vanggewas uiterlijk 31 oktober moet worden ingezaaid.

Het vanggewas mag in ieder geval niet voor 1 februari vernietigd worden. Ook hier geldt dat door het vanggewas te laten staan tot 1 maart, het gebruikt kan worden voor de eco-activiteit 'Groenbedekking' in het nieuwe GLB, mits het gebruikte soort vanggewas ook is toegestaan voor deze eco-activiteit. Dit geldt bijvoorbeeld wel voor bladrammenas en raaigrassen, maar niet voor winterrogge. Het vanggewas mag dan voor het onderwerken niet doodgespoten worden.

Het is belangrijk dat in dit geval de groenbedekker wel meetelt voor te behalen punten in de eco-regeling, maar niet voor de waarde. Men mag namelijk geen vergoeding ontvangen voor een wettelijke verplichting.

Wanneer als gevolg van overmacht of uitzonderlijke omstandigheden niet aan de voorwaarden kan worden voldaan, moet dit binnen vijftien werkdagen gemeld worden bij RVO om kortingen en/of boetes te voorkomen.

Belangrijke data

1 oktober 2022

Uiterste datum inzaai vanggewas na maïs op zand- en lössgrond.

1 oktober 2022

Uiterste datum melden teelt wintergraan als hoofdteelt na maïs op zand- en lössgrond.

15 oktober 2022

Uiterste datum inzaai EA-vanggewas.

31 oktober 2022

Uiterste datum inzaai vanggewas voor alle biologisch geteelde maïs en voor op gangbare wijze geteelde suikermaïs, CCM, korrelmaïs en MKS.

31 oktober 2022

Uiterste datum inzaai wintergraan als hoofdteelt na maïs op zand- en lössgrond